

KIRIM'IN POLIETNIK ORTAMINDA TÜRK VE SLAV DİLLERİNİN İŞLEVİ: KIRIMTATAR, RUS VE UKRAYNA DİLLERİ ÖRNEĞİYLE

Ranetta GAFAROVA

Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniveritesi, Kırımtatar ve Türk Filolojisi Fakültesi, Simferopol /
Ukrayna

Anahtar Kelimeler: Alıntı, interferens, onomastik, Polietnik ortam.

ÖZET

Ukrayna'da çok milletli bölgelerin siyasi ve sosyal sorunlarıyla birlikte farklı dillerin işlevi sorunu üzerinde de araştırmalar yapılmaktadır. Kırım Yarımadası bazı milletlerin diasporası için yerleşke olmuş, bazı halklar içinse köklü ve tarihi yerleşme yeridir. Bununla Kırım çok önemli, bir o kadar da zor bir bölgeyi teşkil eder. Buradaki dil çeşitliliği tabii demografik sayıyla denktir. Rus ve Kırımtatar dilleri ilk sırayı alırken, Ukrain dili üçüncü pozisyonadadır. Fakat bu üçü dil durumunu dengelemekten uzaklar. Çalışmamızın maksadı: çokdilli Kırım'da diller işlevinin teorik temelini oluşturulma denemesi. Böyle işleve dil taşıyıcılarının hazır olup olmamalarının tespiti. İnceleme esnasında çokdilli Kırım'da dillerin işlekliliği kaydedilmiştir, farklı dil seviyelerinin interferens derecesi ölçülmüştür. Kırım Türk Tatar dilinin leksik zenginliği bölgenin yerli halklarına (aborjinlerine) dostluk münasebeti, refah ve eminlik ortamında hayatını sürdürme olanağını sunmaktadır. Kırım yer adları (kırımtatar toponimisi) Ukrayna'nın güneyini tamamıyla kaplamıştır. Kırımtatar dili ise Rus dilinin halk ibarelerini, deyimlerini almıştır. Tarihi, siyasi veya sosyokültürel etkiye bağlı olarak bir insan bireyi, etnik hüviyeti ne ise, psikolojik olarak değişebilir, farklı kültür etkisinde kalabilir ve anlam dünyası farklı manalarla zenginleşebilir. Kırım'ın Slav halkları Türk asıllı kelimeleri dillerinde alıntı olarak yaygın bir şekilde kullanıyorlar. Türkçeden alıntılar bir çok kategoride toplanabilir: esnaf terminolojisi, diğer profesyonel alanları terim sözler. Aynı süreci Kırımtatar dilinde de görebiliriz. Anadilimiz bu Polietnik(çok milletli) bölgenin aktif oyuncusudur.